

เรื่องเล่าประสบการณ์ผู้รับทุน JICA 2023 ณ ประเทศญี่ปุ่น “หลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้ทุพพลภาพ”

เรื่องเล่าประสบการณ์ผู้รับทุน JICA 2023 ณ ประเทศญี่ปุ่น “หลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้ทุพพลภาพ”

คณะผู้นำเยาวชนไทย

JICA Knowledge Co-Creation Programs
(Young Leaders) FY 2023

เมื่อ 26 พฤศจิกายน – 9 ธันวาคม 2566 คณะผู้นำเยาวชนไทยจำนวน 14 คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมสุขภาพจิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก (APCD) และองค์กร JICA ประเทศไทย ได้มีโอกาสเดินทางไปยังประเทศญี่ปุ่น เพื่อเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้ทุพพลภาพ (Support for Persons with Disabilities Course) ภายใต้โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อผู้นำเยาวชนประจำปี 2566 (JICA Knowledge Co-Creation Programs (Young Leaders) of the JICA FY 2023) ณ มหานครโตเกียว นครเซนได เมืองมัตสึชิมะ นครอิวานูมะ จังหวัดมียาจิ และนครโคริยามะ จังหวัดฟูกูชิมะ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency: JICA)

14 วัน ณ ประเทศญี่ปุ่น

ความรู้ : ประสบการณ์ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ตลอดระยะเวลา 14 วัน คณะผู้นำเยาวชนไทย ได้รับความรู้และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์หลากหลายด้าน เช่น ด้านการออกแบบเพื่อคนทั้งมวลโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านอายุและสภาพร่างกาย การศึกษาของเด็กพิการ การสนับสนุนครอบครัวของคนพิการและเด็กพิการ (การสนับสนุนพี่น้อง) การจ้างงานคนพิการ การจัดสวัสดิการแบบครอบคลุม การดูแลคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม การจัดตั้งศูนย์ดูแลคนพิการในชุมชน และการจัดการภัยพิบัติของคนพิการโดยให้ความสำคัญในการทำแผนรายบุคคลในทุกมิติ เป็นต้น จากคณะวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิด้านการช่วยสนับสนุนคนพิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ครูที่ดูแลเด็กพิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ บริษัทเอกชนที่จัดหางานและจ้างงานคนพิการ รวมถึงมูลนิธิและอาสาสมัครที่มีความเชี่ยวชาญร่วมบรรยายให้ความรู้

26-27 พฤศจิกายน 2566

เดินทางจากไทยสู่ญี่ปุ่น และพำนัก ณ JICA Tokyo ก่อนมุ่งหน้าสู่นครเซนได

26 พฤศจิกายน 2566 เวลา 09.25 น. (เวลาประเทศไทย) คณะผู้นำเยาวชนไทยเดินทางจากประเทศไทย (ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ) ถึงประเทศญี่ปุ่น (ท่าอากาศยานฮาเนดะ) เวลา 17.10 น. (เวลาประเทศญี่ปุ่น) ด้วยสายการบิน ANA และพำนัก/ปฐมมนิเทศ ณ JICA Tokyo Center 1 คีน และมุ่งหน้าสู่นครเซนไดในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2566 ด้วยรถไฟชินคันเซ็น

เรื่องเล่าประสบการณ์ผู้รับทุน JICA 2023 ณ ประเทศญี่ปุ่น “หลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้พิการพลภาพ”

คณะผู้นำเยาวชนไทย นำเสนอ COUNTRY REPORT

28 พฤศจิกายน 2566 ณ สำนักงาน JICA Tohoku Center ชั้น 20 อาคาร Sendai Daiichi Seimei Tower นครเซนได จังหวัดมียางิ ประเทศญี่ปุ่น คณะผู้นำเยาวชนไทยได้นำเสนอรายงานข้อมูล ประเทศ (Country Report) รายบุคคลที่สะท้อนถึงสถานการณ์ปัญหาในการกิจหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่นำไปสู่การเขียน Action Plan และนำเสนอในพิธีปิดหลักสูตร (8 ธันวาคม 2566) โดยนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมหลักสูตรนี้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานในประเทศไทยต่อไป

เรื่องเล่าประสบการณ์ผู้รับทุน JICA 2023 ณ ประเทศญี่ปุ่น “หลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้ทุพพลภาพ”

ความสะดวกที่ทำให้ทุกคนเข้าถึงการท่องเที่ยวอ่าวมัตสึชิมะ

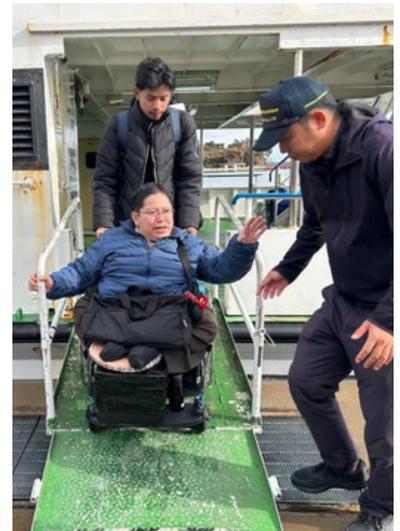

การให้บริการคนพิการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของอ่าวมัตสึชิมะ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการที่ครอบคลุม ได้แก่

- เบลล์บ็อกซ์นำทาง สำหรับคนพิการทางการเห็น มีติดตั้งรอบบริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของอ่าวมัตสึชิมะ
- ห้องน้ำคนพิการ เป็นห้องน้ำที่มีขนาดกว้าง อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน เช่น ราวจับ ชักโครกที่มีความสูงเหมาะสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว อ่างล้างหน้าที่สามารถเข็นวีลแชร์เข้าได้ มีปุ่มแจ้งหากเกิดเหตุฉุกเฉิน และห้องน้ำชายหญิง อ่างล้างมือมีความสูงที่เอื้อต่อทุกคน
- ตู้กดน้ำที่เอื้อต่อทุกคน เป็นลักษณะตู้กดน้ำที่มีที่วางสิ่งของ มีปุ่มสำหรับเลือกเครื่องดื่มที่อยู่สูงได้ มีอักษรเบรลล์บริเวณปุ่มกด การชำระเงินได้ทั้งแบบเงินสด และแอปพลิเคชัน โดยทุกขั้นตอนการให้บริการจะมีระบบเสียงบอก

“ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของอ่าวมัตสึชิมะ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการที่ครอบคลุม ”

29 พฤศจิกายน 2566 คุณ Seiichi Ito รองประธานสมาคมสวัสดิการเพื่อคนพิการจังหวัดมิยาจิ องค์กรสวัสดิการสังคม พาคณะผู้นำเยาวชนไทยเยี่ยมชม และบรรยายให้ความรู้เรื่อง ความสะดวกที่ทำให้ทุกคนเข้าถึงการท่องเที่ยวอ่าวมัตสึชิมะ ณ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของอ่าวมัตสึชิมะ เมืองมัตสึชิมะ จังหวัดมิยาจิ

ความสะดวกบนเรือสำราญอ่าว Matsushima

- เอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวที่เข้าใจง่ายและมีรูปภาพประกอบ มีเสียงบรรยายบรรยากาศและสถานที่ทางธรรมชาติระหว่างเรือแล่นผ่านเกาะต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้คนพิการทางการเห็น โดยมีคำแปลเป็นภาษาไทยและอังกฤษ
- การเดินทางจากศูนย์บริการไปขึ้นเรือสำราญนักท่องเที่ยวมีความสะดวก มีทางลาดชั่วคราวระหว่างโป๊ะและตัวเรือและมีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำเรือ
- มีสิ่งอำนวยความสะดวกบนเรือ มีเสียงบรรยายประวัติและลักษณะของหมู่เกาะต่าง ๆ ตลอดการเดินทางเรือ

เรื่องเล่าประสบการณ์ผู้รับทุน JICA 2023 ณ ประเทศญี่ปุ่น “หลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้ทุพพลภาพ”

“รถยนต์เพื่อสวัสดิการ ผู้ซื้อไม่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผ่านการสั่งจองและผลิตแบบพิเศษล่วงหน้า”

รถยนต์ชนิดที่วีลแชร์ขึ้นได้

หนึ่งในอุปสรรคของคณพิการทางการเคลื่อนไหวคือการเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ รถยนต์ที่ใช้ได้สำหรับวีลแชร์ก็เป็นสิ่งสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้กับคณพิการ

รถยนต์คันนี้มีอุปกรณ์ช่วยยกเก็บวีลแชร์ มีลักษณะคล้ายบันไดที่ติดตั้งไว้บนหลังคา รถช่วยให้คณพิการไม่ต้องออกแรงลำบากกับการยกวีลแชร์เก็บ และการใช้ระบบมือในการบังคับคันเร่งและระบบเบรกของรถยนต์

รถยนต์ที่ติดตั้งอุปกรณ์ เป็นไปตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ที่บริษัทผลิตรถยนต์ต้องมีการผลิต “รถยนต์เพื่อสวัสดิการ” ด้วย และผู้ซื้อจะไม่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยจะต้องมีการสั่งจองและผลิตแบบพิเศษล่วงหน้า

การจัด การเลือกปฏิบัติ ต่อคณพิการ อย่างเป็นทางการ

“ ในปี 1973 เกิดการรวมพลังคนนั่งรถเข็นวีลแชร์ กระทบวงสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม จึงจัดโครงการสร้างเมืองต้นแบบด้านสวัสดิการคณพิการทางร่างกายขึ้นเป็นครั้งแรก ”

“ Nothing about us, without us!
ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องเรา...ต้องมีเรา ”

ประเทศญี่ปุ่นเข้าภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ของสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2016 การจัดตั้งอำนวยความสะดวกรัฐต้องทำเป็นหน้าที่ทันที เอกชนให้ขอความร่วมมือทำอย่างเหมาะสม และได้ออกกฎหมายขนส่งมวลชนรถประจำทางต้องมีทางลาด รถไฟต้องมี เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก ยกวางทางลาดให้คณพิการขึ้นรถไฟได้

แนวคิด BARRIER-FREE และการสร้างสรรคเมือง

“ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ร่วมในการวางแผน ”

ในปี 1994 มีการออกกฎหมาย Heart Building ซึ่งเน้นเกณฑ์ Barrier-Free ในการควบคุมอาคาร และปี 2002 นำมาใช้สนับสนุนระบบขนส่งมวลชนเป็นกฎ Barrier-Free ในการคมนาคม มีการปรับอาคารสถานที่สำหรับผู้โดยสาร โครงสร้างอุปกรณ์พาหนะระบบขนส่งมวลชน พัฒนากถนน ลานหน้าสถานีทางเดิน เน้นความสะดวกสบายและความปลอดภัยของผู้สูงอายุและคณพิการ โดยมีการจัดลำดับหน่วยงานที่ดูแลเป็นลำดับขั้น คือ รัฐบาลกลาง จังหวัด นคร เมือง ชุมชน และภาคเอกชน ประสานความร่วมมือให้ทุกพื้นที่ขนส่งสาธารณะเชื่อมต่อกันได้ ภายใต้แนวคิด “ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงร่วมในการวางแผน”

การออกกฎหมายหรือข้อบังคับต่าง ๆ โดยยึดแนวคิดที่ว่า “Nothing about us, without us! ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องเรา (คณพิการ) ต้องมีเรา” หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนด้านคณพิการ

นครเซนได เป็นเมืองแรกที่ริเริ่มเรื่องการจัดสิ่งกีดขวาง และมีการรณรงค์พัฒนาเมืองในด้านสวัสดิการตั้งแต่ปี 1960 มีกิจกรรมที่ประชาชนนักเรียน นักศึกษา ออกเดินทางรอบเมืองด้วยวีลแชร์ เพื่อสำรวจ และจัดสิ่งกีดขวาง จัดพื้นที่ต่างระดับบนทางเท้า สร้างห้องนั่งสำหรับคณพิการนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างคณพิการ หน่วยงานราชการในนครเซนไดและทั่วประเทศญี่ปุ่น

การพัฒนาโดยให้ชุมชนเป็นฐานแบบครอบคลุม (CBID) และประเด็นคนพิการรุนแรง

คุณอาระ อาซาฟูมิ อดีตที่ปรึกษาอาสาสมัคร JICA ได้บรรยายถึงการจัดการศึกษาแก่เด็กพิการ ซึ่งเด็กทุกคนในประเทศญี่ปุ่นจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจะมีการจัดการศึกษาทั้งในรูปแบบโรงเรียนพิเศษ และเรียนรวมสำหรับเด็กพิการที่ต้องใส่สายอาหารทางหน้าท้อง ใช้เครื่องช่วยหายใจ ใช้เครื่องดูดเสมหะ หรือพิการติดเตียงจะมีพยาบาลคอยดูแลในระหว่างเรียนและทำกิจกรรมด้วย รวมถึงมีการจัดให้แพทย์มาประเมินอาการสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง ซึ่งอัตราส่วนเด็กพิการและพยาบาลอยู่ที่ 5 ต่อ 1 ในบางแห่งหากโรงเรียน และโรงพยาบาลอยู่ใกล้กันทางโรงเรียนจะทำสัญญากับโรงพยาบาล เพื่อให้พยาบาลมาดูแลเด็กพิการในโรงเรียน

รวมถึงพยาบาลสามารถขอใบประกอบวิชาชีพครูชั่วคราวเพื่อช่วยสอนหนังสือให้เด็กพิการได้อีกด้วย และในประเทศญี่ปุ่นมีผู้ดูแลที่เรียกว่า Home Helper โดยที่การใช้บริการ Home Helper นี้คนพิการจะต้องออกค่าใช้จ่ายเอง นอกจากนี้ยังกล่าวถึงเรื่องการจัดการภัยพิบัติด้วย ซึ่งคนพิการในประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการเสียชีวิตมากกว่าคนที่ไม่พิการสองเท่าและประสบปัญหาจากการเกิดภัยพิบัติที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็น คนพิการถูกทิ้งไว้ข้างหลัง คนพิการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเตือนภัย คนพิการประสบปัญหาในการอพยพไปศูนย์อพยพ และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์ที่ไม่เอื้อต่อคนพิการ

ศูนย์ดำรงชีวิตอิสระ AIERU NO KAI นครโคริยามะ จังหวัดฟูกูชิมะ

คุณคิโยฮารุ ชิราอิชิ ผู้ร่วมก่อตั้งศูนย์ฯ ได้จัดโครงการมากมายไม่ว่าจะเป็นการจัดอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือคนพิการกรณีเกิดสึนามิในปี ค.ศ. 2011 ที่ส่งผลกระทบต่อโรงงานไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ฟูกูชิมะด้วย โดยทางศูนย์ฯ ก็ได้ดำเนินการจัดอบรมด้านกฎหมายแก่คนพิการด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อให้คนพิการสามารถเขียนใบขอเช่าจากโรงงานได้ รวมถึงได้ดำเนินการโครงการ Earth Road เพื่อช่วยฝึกทักษะการดำรงชีวิตอิสระให้แก่คนพิการ โดยมีคนพิการสามารถผ่านการอบรมและออกจากศูนย์ฯ ไปดำรงชีวิตอิสระในสังคมได้ถึง 4 คน เป็นชาย 2 คน และหญิง 2 คน

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบ INCLUSIVE DISABILITY – INCLUSIVE DISASTER RISK REDUCTION (DIDRR)

คุณโทโมะ โออิคาวะ อดีตหัวหน้าศูนย์ช่วยเหลือผู้ทุพพลภาพในพื้นที่ประสบภัย จ.มียาจิ และคุณริเอะ อาเบะ อาจารย์ประจำคณะสวัสดิการสังคมแบบครอบคลุม มหาวิทยาลัยโทโฮคุ จ.ฟูกูชิมะ โดยประเทศญี่ปุ่นมีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนี้

ความสามารถด้านที่ 1 ความสามารถของเจ้าตัว คือ คนพิการตระหนักถึง ความยากลำบากเมื่อเจอภัยพิบัติ และถ่ายทอดความต้องการของตนเองให้แก่บุคคลรอบข้าง

ความสามารถด้านที่ 2 คือ ความสามารถในการคิดจากมุมมองของคนพิการ เช่น ผู้อยู่อาศัยในชุมชน คาดการณ์ภัยพิบัติล่วงหน้าให้แก่คนพิการในชุมชน

ความสามารถด้าน 3 ความสามารถในการสร้างสรรค์และหาระบบเพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาถึงระบบการจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

คนพิการไม่ใช่เพียงแค่อาศัยความช่วยเหลือซึ่งสังคมมองว่าเป็นคนพิการเท่านั้น แต่คนพิการเป็นสมาชิกของสังคม อีกทั้งตัวคนพิการเองไม่ใช่เพียงแค่อาศัยความช่วยเหลือเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาว่าจะปกป้องชีวิตของตนเองอย่างไร และสามารถลดความเสี่ยงอย่างไร โดยคนพิการที่มีผู้ช่วย ถึงแม้จะได้รับคำแนะนำจากผู้ช่วยคนพิการ แต่ก็ต้องหาวิธีและแนวทางในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยตนเอง ดังนั้น ประชาชนทุกคนทุกกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาปรับปรุง กล่าวได้ว่า คนที่ให้ความร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่นทุกคน รวมถึงชาวต่างชาติ เป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาเมืองเซนไดแบบใหม่ การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบครอบคลุม จึงเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ชีวิตที่มีความสงบสุขต่อทุกคนไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

ช่วงเวลาที่ไม่มีภัยพิบัติ คนพิการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างไร ?

“ คนพิการไม่ใช่เพียงแค่อาศัยความช่วยเหลือเท่านั้น แต่คนพิการเป็นสมาชิกของสังคม อีกทั้งตัวคนพิการเองไม่ใช่เพียงแค่อาศัยความช่วยเหลือเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาว่าจะปกป้องชีวิตของตนเองอย่างไร และสามารถลดความเสี่ยงอย่างไร โดยคนพิการที่มีผู้ช่วย ถึงแม้จะได้รับคำแนะนำจากผู้ช่วยคนพิการ แต่ก็ต้องหาวิธีและแนวทางในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยตนเอง ”

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบ INCLUSIVE

Inclusive คือ ความครอบคลุมทางสังคม เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (European Union-EU) หมายความว่า ทุกคนมีพื้นที่สัมพันธ์กันทางสังคม และอยู่ได้ในพื้นที่ของตนเอง โดยประสบการณ์ของคนพิการเมื่อประสบภัยแผ่นดินไหวและสึนามิเมื่อ ปี 2011 ส่งผลให้คนพิการไม่มีที่อยู่ในศูนย์อพยพ แสดงให้เห็นถึงความเปราะบางในสังคม ซึ่งไม่เกี่ยวกับว่าจะเกิดจากภัยพิบัติหรือไม่ จึงก่อให้เกิดแนวคิดการลดความเสี่ยงแบบไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เพื่อช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และให้ได้รับการคุ้มครอง นอกจากนี้ “กรอบเซนได” (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 – 2030) ที่ได้รับการรับรองจากสหประชาชาติ ยังได้ระบุถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งกรอบเซนได ได้ระบุว่า คนพิการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การรับรองกรอบเซนได จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการลดความเสี่ยงและบรรเทาสาธารณภัยแบบครอบคลุม (Inclusive)

การจ้างงานคนพิการบริษัท ลิทาลิโกะ และ บริษัท ETLAS ระบบช่วยเหลือคนพิการให้เข้าทำงานในญี่ปุ่น

คุณคนโนะ ยูตะ บริษัท LITALICO Co. คุณนากาฮาระ แผนกกิจกรรมทั่วไปและบริหารบุคคล และคุณไซโต้ บริษัท ETLAS ให้ข้อมูลว่า ประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการมีสัดส่วนของคนพิการ 2 ใน 3 ของคนปกติในสถานที่ทำงาน ปัจจุบันญี่ปุ่นได้กำหนดไว้ที่ อัตราส่วนของคนพิการ 2.3 ต่อ 100 คน และจำนวนของคนพิการในบริษัทเอกชนมีเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยที่ทำให้มีอัตราส่วนสูงขึ้น คือ สถานที่ให้บริการเพื่อการมีอาชีพ โดยเป็นการบริการที่ให้คนพิการที่ไม่มีงานทำสามารถใช้บริการได้ในเวลา 2 ปี เป็นสถานที่ให้บริการสำหรับฝึกทักษะ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย เงินงบประมาณมาจากภาษีของประชาชน โดยให้คนพิการเข้าฝึกงานในบริษัทเพื่อที่จะประเมินว่าสามารถทำงานในสถานการณ์จริงได้หรือไม่ คนพิการส่วนใหญ่เป็นคนพิการทางสติปัญญา ซึ่งจะให้คนพิการปรับตัว โดยลงพื้นที่ดูสถานที่ประกอบการก่อน

ปัจจุบันบริษัทได้ช่วยเหลือคนพิการให้เข้าทำงานในบริษัทได้มากกว่า 10,000 คน โดยธุรกิจของบริษัทฯ ได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าสถานที่ให้บริการทำงานดี เป็นไปตามเป้าหมาย สามารถรับค่าตอบแทนเพิ่มเติมได้ กรณีสถานที่ให้บริการที่ไม่ดีสามารถลดจำนวนเงินที่รับได้ เงินที่รับได้ของแต่ละสถานที่ให้บริการ ขึ้นอยู่กับชุมชนหรือเมืองนั้นที่สถานที่ตั้งอยู่ สถานที่ให้บริการรับคนพิการได้ประมาณ 20 คน ถ้าคนพิการมาใช้บริการบ่อย รายได้บริษัทก็เพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ ต้องจ่ายค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และค่าเช่าพื้นที่

บริษัทฯ สนับสนุนให้โยกย้ายงาน คือ การบริการช่วยเหลือคนพิการให้ทำงานในบริษัททั่ว ๆ ไป โดยมี 3,300 แห่ง ทั่วประเทศ รายได้โดยเฉลี่ยของบริษัท คือ 25 ล้านเยนต่อปี อัตราของกำไร คือ 5.5% นอกจากนี้ ยังมีสถานที่ประกอบการให้บริการหลายรูปแบบ การช่วยเหลือคนพิการให้เข้าทำงาน บริษัทเอกชนเหล่านั้นจะมีโอกาสในการแสวงหากำไร ทำให้บริษัทอื่นอยากแสวงหากำไรบ้าง โดยการจ้างงานคนพิการ

สิ่งที่ยากจะถ่ายทอด

**“ ประเทขของความพิการทางจิตใจและสติปัญญา
 โดยรวมประมาณ 10% ส่วนคนพิการทางร่างกายมีเพียง 5% เท่านั้น
 เพราะคนพิการทางร่างกายสามารถหางานทำเองได้ ”**

คุณไซโต้ บริษัท ETLAS เป็นคนพิการทางจิตใจโดยได้เข้าทำงานที่บริษัท ETLAS คุณไซโต้ เคยฝึกงานที่บริษัทลิทาลิโกะ Works เพื่อฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และเข้าทำงานบริษัท ETLAS เข้าปีที่ 3 แล้ว จึงมาขอแนะนำประสบการณ์การทำงานและการเข้าทำงานที่บริษัท ETLAS ตอนนี้อายุ 35 ปี งานอดิเรกเล่นเกม พิกัดทางจิต/โรคซึมเศร้า อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคซึมเศร้า เป็นคนที่เรียนโท-เอก แต่ได้รับความกดดันจากการเรียน ทำให้ต้องออกจากมหาวิทยาลัย ใช้ระยะเวลา 6 ปี ต้องพักฟื้น พ่อแม่แนะนำบริษัท ลิทาลิโกะ และได้ใช้บริการ ที่บริษัท ลิทาลิโกะ ได้ฝึกทักษะการจัดเอกสารและ Excel เมื่อได้ใช้บริการประมาณ 3 ปี จึงได้งานที่บริษัท Etlas ที่สอบเข้าทำงานได้เพราะตอนไปดูงานภาคสนามตนเป็นมิตรเข้ากับคนอื่นได้ง่ายจึงได้เข้าทำงาน แต่เนื่องจากเข้าทำงานตอนอายุเยอะจึงกังวลว่าจะทำงานได้หรือไม่ แต่ความเป็นจริงคือเข้าทำงานได้ปกติ คนในสำนักงานช่วยเหลือได้ดี ปริมาณงานเพิ่มขึ้นแต่ก็รู้สึกสนุกกับงาน ต่อไปขอแนะนำเป้าหมายการทำงาน การพัฒนาตนเองก็มีความสำคัญแต่ก็อยากช่วยพัฒนาตัวเองด้วย และอยากได้ทักษะการดูแลสุขภาพตัวเองด้วย

การสนับสนุนครอบครัวของคนพิการและเด็กพิการ

วิทยากร อาจารย์ยัตสี นาโอมิ
 ผู้แทนกรรมการบริหารโครงการ
 PARQUE AFTER SCHOOL

รัฐบาลกลางประเทศญี่ปุ่น โดยกระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ ได้ดำเนินนโยบายส่งเสริมสวัสดิการผู้ทุพพลแบบองค์รวม โดยเล็งเห็นความสำคัญในการค้นหาเด็กที่มีความบกพร่องและการสนับสนุนครอบครัวของเด็กที่มีความบกพร่องด้านพัฒนาการนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก หากครอบครัวมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความบกพร่องของเด็กหรือมีความกระตือรือร้นในการสนับสนุนพวกเขา เด็กก็จะมีโอกาสมากขึ้น

หากมีการส่งเสริมความเข้าใจของครอบครัวได้ไม่เพียงพอและเกิดความไม่เข้าใจในความบกพร่องของเด็ก เด็กอาจไม่ได้รับการสนับสนุน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการ หรือเกิดความผิดปกติซ้ำซ้อน และเสี่ยงในการถูกบั่นทอนสุขภาพที่ดี อนาคตหากมีสถานการณ์ที่ครอบครัวไม่เข้าใจเรื่องนี้อย่างถ่องแท้ อาจมีความเสี่ยงในการใช้ความรุนแรงกับเด็ก หรือปัญหาอื่น ๆ อาทิ เด็กไม่ได้ไปเรียนหรือลาออกจากโรงเรียนกลางคัน หากครอบครัวกังวลในวิธีการรับมือกับความพิการ หรือแยกตัวโดยไม่ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม เนื่องจากขาดความเข้าใจในลักษณะของความพิการ ก็มีความเสี่ยงสูงที่จะทำร้ายและความเสี่ยงต่อการเกิดความผิดปกติของเด็กมากขึ้น

เมื่อมีการสนับสนุนและได้รับข้อมูลที่เหมาะสมในครอบครัวที่มีความกังวลก็จะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของความพิการที่ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม เด็กจะสามารถเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสมและเป็นสาเหตุที่จำเป็นต้องมีการสนับสนุนครอบครัว ทั้งนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นได้มุ่งเน้นการจัดสวัสดิการแก่คนพิการและครอบครัวที่มีคนพิการ ซึ่งคนพิการหรือครอบครัวจะต้องยื่นคำขอจึงจะได้รับความช่วยเหลือ

ความสำคัญในการช่วยเหลือครอบครัวของคนพิการและเด็กพิการ

ครอบครัวจำนวนมากที่มีลูกพิการยังขาดความรู้ความเข้าใจในความพิการ และมีความเครียดที่ต้องเลี้ยงดูลูกพิการ ไม่สามารถยอมรับสภาพความพิการได้และมีความเสี่ยงที่จะทำร้ายเด็ก จึงมีความจำเป็นที่ครอบครัวจะต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้ต่อการยอมรับความพิการตามลำดับขั้น การสนับสนุนครอบครัวในแต่ละช่วงชีวิตอาจเป็นช่วงเวลาที่มีพ่อแม่หลายคนต้องเผชิญปัญหา เช่น วัยเด็กอ่อนทันทีที่พ่อแม่ได้รับการวินิจฉัยว่าเด็กมีความพิการ จะเกิดความวิตกกังวลและความสับสน อาจทำให้เกิดความเครียดอย่างมากได้ อาจส่งผลกระทบต่อพี่น้องหรือน้องของเด็กที่มีความพิการ ทุกช่วงชีวิตของเด็กพิการจะต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยเพื่อรับบริการและการช่วยเหลือ ครอบครัวจำเป็นต้องมีมุมมองที่เชื่อมโยงกับการสนับสนุนต่าง ๆ และเพื่อป้องกันความผิดปกติ ไม่ใช่เพื่อให้เกิดอคติในระหว่างขั้นตอนการยอมรับ สิ่งสำคัญ คือ คนในครอบครัวต้องอยู่เคียงข้าง ถ้าครอบครัวเข้าใจคุณลักษณะของเด็กอย่างถูกต้องและกระตือรือร้นในการยอมรับความช่วยเหลือ เด็กก็จะมีโอกาสในการฟื้นฟูและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

“ ครอบครัวจำนวนมากที่มีลูกพิการยังขาดความรู้ความเข้าใจในความพิการ และมีความเครียดที่ต้องเลี้ยงดูลูกพิการ ไม่สามารถยอมรับสภาพความพิการได้ และมีความเสี่ยงที่จะทำร้ายเด็ก ”

ความจำเป็นของการสนับสนุนพี่น้องของคนพิการและเด็กพิการ

นอกเหนือจากการสนับสนุนเด็กพิการและพ่อแม่ของเด็กแล้ว ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับพี่น้องของเด็กด้วย เพราะถือเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งทางด้านจิตใจ และการใช้ชีวิต โดยเฉพาะบทบาทในการดูแลคนพิการ ในครอบครัว ที่เด็กอาจรู้สึกว่าเป็นภาระหนักเกินไป ประเทศญี่ปุ่นจึงให้ความสำคัญกับวันพี่น้องสากล (Siblings' day) ซึ่งจัดขึ้นทุกวันที่ 10 เมษายนของทุกปี เนื่องจากพบว่าพี่น้องของเด็กพิการบางคนมีความรู้สึกกังวลกับการอยู่ร่วมกัน กับคนพิการ และมีความประสงค์จะเข้ารับการศึกษา เพื่อไม่ให้พี่น้องคนพิการรับภาระหนักเกินไป

การสนับสนุนพี่น้องมักจะถูกมองข้ามไป พี่น้องจะมีการใช้เวลาว่างร่วมกันระหว่างพี่น้อง ที่มีความพิการยาวนานกว่าพ่อแม่และยังใช้ชีวิตในวัยเด็กในฐานะเด็กคนหนึ่งที่ต้องพึ่งพิง ความคิดเห็นของพี่น้องและสนับสนุนด้วยการให้ข้อมูลที่จำเป็น สนับสนุนโอกาสในการพบปะ เพื่อนเพื่อให้ชีวิตของตนเองได้ก้าวไปข้างหน้าและไม่เกิดความเครียดหรือกดดันเกินไป การช่วยเหลือพี่น้องมีความสำคัญเหมือนกัน พี่น้องที่ต้องดูแลเด็กพิการตลอด อาจส่งผล ต่อสุขภาพจิตได้ พี่น้องของเด็กพิการประสบปัญหาเรื่องโรงเรียนหรือการศึกษา เช่น อยู่ไกลบ้าน เมื่อพี่น้องเกิดความเครียดอาจจะทำให้ไม่อยากอยู่บ้าน ทั้งนี้ การช่วยเหลือ ครอบครัวจึงจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือพี่หรือน้องของเด็กพิการด้วย

ระบบการเรียนรวม (INCLUSIVE EDUCATION) ของประเทศญี่ปุ่น

อาจารย์ยูซูกะ ทากามิ วิทยากรให้ข้อมูลเพิ่มเติมประเทศญี่ปุ่นกำหนดให้เด็กพิการเรียนใน สถานที่แยกต่างหาก เช่น ชั้นเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษหรือโรงเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ต่อมาในปี 2007 เริ่มมีการจัดหลักสูตร การศึกษาพิเศษในชั้นเรียนปกติและห้องเรียนปกติ เพื่อมุ่งเป้าสู่การสร้างระบบการเรียนรวม

และในปี 2014 ประเทศญี่ปุ่นได้ลงนาม ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ เกิดนโยบาย ของระบบการศึกษาแบบเรียนรวม โดยชั้นเรียน ปกติสามารถสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของคณะกรรมการ การศึกษาของเทศบาลนั้น ๆ

แต่ยังมีประเด็นปัญหาของการศึกษา แบบเรียนรวมในประเทศญี่ปุ่น คือ การตัดสินใจ เลือกสถานที่เรียน และการดำเนินการเพื่อให้ โรงเรียนปกติไม่สามารถปฏิเสธเด็กพิการได้ อย่างไรก็ตาม การเรียนรวมในห้องเรียนปกติ ต้องคำนึงถึงความทุกข์ของเด็กที่อยู่ร่วมกันด้วย ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการศึกษา การบริหารชั้นเรียน ระบบการสอน และการสนับสนุนต่าง ๆ

การพิจารณาตามข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติ ที่ให้แนวทางว่า ควรพลิกแพลงระบบสนับสนุนโรงเรียนในอนาคตและเพิ่มสิ่งที่สามารถทำได้ มากขึ้น ในชั้นเรียนปกติและโรงเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรขยาย ความเชี่ยวชาญ ไปยังโรงเรียนปกติ กล่าวคือ ควรมีการแนะนำแนวทางสำหรับ ครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติด้วย

**การศึกษาในโรงเรียนเด็กพิเศษ
 : สถานที่เรียนของเด็กพิการ**

- อาจารย์ยูซุเกะ ทากามิ กล่าวว่า สถานที่เรียนของเด็กพิการมีดังนี้
1. โรงเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ระดับประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย สำหรับเด็กที่มีอาการรุนแรง ประกอบด้วย เด็กพิการทางการเห็นทางการได้ยิน บกพร่องทางสติปัญญา ร่างกายไม่สมประกอบ ร่างกายที่อ่อนแอเจ็บป่วยได้ง่าย และความอ่อนแอทั้งร่างกาย
 2. ชั้นเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถม และมัธยมต้น เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ร่างกายไม่สมประกอบ ร่างกายที่อ่อนแอ และเจ็บป่วยได้ง่าย หรือความอ่อนแอทั้งร่างกาย สายตาไม่ดี สูญเสียการได้ยิน บกพร่องในการพูด ออทิสติก หรือการแปรผันของอารมณ์
 3. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย เด็กบางส่วนที่มีความบกพร่องในการพูด ออทิสติก หรือการแปรผันของอารมณ์ สายตาไม่ดี สูญเสียการได้ยิน LD ADHD ร่างกายไม่สมประกอบ ร่างกายที่อ่อนแอเจ็บป่วยได้ง่าย และความอ่อนแอทั้งร่างกาย
 4. ชั้นเรียนปกติ

**“ การศึกษาสำหรับเด็กพิการได้รับการพัฒนา
 จากที่เด็กบางคนจะต้องเรียนรู้ในสถานที่แยกต่างหาก
 ถือว่าอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD)
 เป็นโอกาสในการสร้างระบบการเรียนรวม ”**

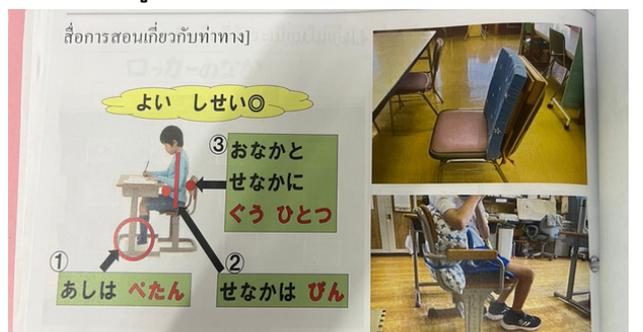

การศึกษาสำหรับเด็กพิการ ได้รับการพัฒนาจากที่เด็กบางคนจะต้องเรียนรู้ในสถานที่แยกต่างหาก ถือว่าอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) เป็นโอกาสในการสร้างระบบการเรียนรวม รวมถึงโอกาสที่เด็กพิการจะได้เรียนรู้ร่วมกันในสถานที่ที่หลากหลายนั้นมีน้อย จึงเกิดระบบที่เชื่อมโยงสถานที่เรียนรู้และสร้างสมดุลการเรียนรู้ และการสนับสนุนที่ตรงตามความต้องการของแต่ละบุคคล เกิดความหลากหลายในหลักสูตรการเรียนการสอน

วิทยากร อ.ยัตสึ นาโอมิ อ.โนงุจิ อากิโนะ และ อ.ยูซุเกะ ทากามิ

อุปกรณ์หรือสื่อการสอนสำหรับเด็กพิการประกอบด้วย สื่อ/อุปกรณ์ต่าง ๆ สื่อการสอนเกี่ยวกับท่าทางการใช้อุปกรณ์ ICT การสอนขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ โดยมีขั้นตอนจากรูปภาพให้เห็นแบบชัดเจน การจัดระเบียบสิ่งของ การเรียนรู้เรื่องวันที่ การสื่อสารแสดงความรู้สึกโดยใช้รูปภาพ แสดงความรู้สึกเป็นตัวอย่าง

คณะผู้นำเยาวชนไทยทัศนศึกษา ณ นครเซนได

3 ธันวาคม 2566 เป็นวันหยุดเพียงวันเดียวของการเข้าร่วมหลักสูตรนี้ คณะผู้นำเยาวชนไทยจึงทัศนศึกษาอบนครเซนได ด้วยการนั่งรถเมล์ Loope Sendai ซึ่งเป็นรถเมล์ที่ขับวนรอบนครเซนไดผ่านสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ โดยจะมีตั๋วเหมาได้ไม่จำกัดเที่ยวใน 1 วัน (One-day Loope Sendai Pass) ในราคาคนละ 620 เยน โดยคณะได้เข้าเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

ปราสาทอาโอบะ (Aoba Castle) ถูกสร้างในสมัยเอโดะเป็นที่พำนักของตระกูลอะตะะ โดยมีอีกชื่อหนึ่งว่า ปราสาทเซนได ปราสาทแห่งนี้ถูกทำลายลงจากสงคราม ในปี 1945 ปัจจุบันจึงเหลือแต่ซากที่ยังคงร่องรอยความยิ่งใหญ่ไว้ โดยเฉพาะส่วนฐานของปราสาทที่เคยเป็นที่ตั้งของปราสาทอาโอบะ มีป้อมปราการธรรมชาติที่ล้อมรอบไปด้วยแม่น้ำ และหน้าผาทางฝั่งตะวันออก-ใต้ แม้ว่าทุกวันนี้ตัวปราสาทจะไม่มีเหลือให้เห็นแล้ว แต่กำแพงหินและประตูนั้นก็ได้รับการบูรณะขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง จากบริเวณซากปราสาทสามารถเดินชมวิวทิวทัศน์อันงดงามของนครเซนไดแบบ 360 องศา ได้อย่างสวยงาม และภายในปราสาทมีร้านค้า วิหาร ศาลเจ้า พิพิธภัณฑสถาน และรูปปั้นของดาเตะ มาซามูเนะ ซึ่มาที่สร้างขึ้น โดยหันหน้ามองไปยังนครเซนได

พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์ธรรมชาติแห่งมหาวิทยาลัยโทโฮกุ (Museum of Natural History, Tohoku University) เป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงในการเก็บรักษาสมบัติธรรมชาติของโลก แสดงผลงานที่รวบรวมชิ้นส่วนกระดูกของมนุษย์และสัตว์ดึกดำบรรพ์ ตลอดจนแร่และหินที่ได้จากการค้นคว้าทางโบราณคดีไว้มากมาย

ศาลเจ้าโอซากิ ฮะจิมันกู (Osaki Hachimangu) สร้างโดยดาเตะ มาซามูเนะ อดีตนักรบและผู้ปกครองแคว้นในอดีต โดดเด่นที่สถาปัตยกรรมของวิหารหลัก โดยจ้างคนงานจากเกียวโตและจากภาคกลางของญี่ปุ่น โดยเริ่มสร้างเมื่อปี 1604 และเสร็จในปี 1607 ศาลเจ้าที่มีคำว่า Hachimangu จะหมายความว่าศาลเจ้าถูกสร้างมาเพื่อเคารพเทพเจ้า ปัจจุบันถูกจัดให้เป็นสมบัติของชาติ ในปี 1903

ศูนย์สวัสดิการคนพิการ นครอิวานูมะ

ศูนย์สวัสดิการคนพิการ นครอิวานูมะ มีการจัดบริการ 2 ประเภท คือ

1. บริการให้เข้าห้องประชุม หากคนพิการเข้าใช้บริการไม่เสียค่าธรรมเนียม หากเป็นประชาชนทั่วไปมีการเก็บค่าธรรมเนียมตามราคาที่เหมาะสม
2. การจัดกิจกรรมและการอบรม เช่น โครงการสนับสนุนชีวิตประจำวัน โดยคนพิการสามารถเลือกคอร์สตามความสนใจ โครงการสร้างโอกาสให้คนพิการ เช่น การเขียนพู่กัน การเดินร่ำ การวาดภาพ เป็นต้น ในศูนย์แห่งนี้มีหลักสูตรจำนวนมาก เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ในแต่ละด้านอย่างถูกต้องเหมาะสม เจ้าหน้าที่ศูนย์มีความใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่ชุมชน คนพิการที่อยู่ในชุมชนนี้สามารถเข้าถึงการศึกษา วัฒนธรรม และกีฬาอย่างเหมาะสม

ในครั้งนี้นักเรียนชาวไทยได้ทำกิจกรรมทดลองเป็นคนพิการ โดยปิดตาและเทน้ำใส่แก้วโดยไม่ให้หก เพื่อเรียนรู้การใช้ชีวิตประจำวันของวิทยากร (คุณ मामิ คนพิการทางการเห็น) และพบว่า การปิดตาแล้วทำกิจวัตรต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ท้าทายและใช้เวลามาก ต้องพยายามเทน้ำไม่ให้หกจากแก้ว สำหรับคนพิการทางการเห็นและร่างกายอาจมีความยากลำบากมากกว่า เพราะข้อจำกัดในการเห็นและการหยิบจับสิ่งของหรือเดินทาง โดยคุณ मामิ เล่าประสบการณ์ว่าจะรู้ปริมาณของน้ำได้จากน้ำหนักเมื่อเทน้ำลงไปแล้ว และอุณหภูมิที่เปลี่ยนไปของแก้วกระดาษจะช่วยให้คาดเดาปริมาณของน้ำในแก้วได้ รวมถึงฟังเสียงของน้ำก็ช่วยบอกปริมาณน้ำได้ โดยสุดท้ายสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการทดลองทำจริง และหาวิธีที่เหมาะสมกับตัวเอง การคำนึงถึงประเภทความพิการที่มีความสามารถในการทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน จากกิจกรรมนี้ทำให้ผู้เข้าอบรมสัมผัสถึงความพยายาม ความท้าทายของคนพิการทางการเห็น และรู้สึกเข้าอกเข้าใจสิ่งที่คนพิการต้องพบเจอในการใช้ชีวิต

การแสดงดนตรี (เล่นมาริมบาร (เครื่องตี) และเปียโน) โดยคุณนาโอกิ คนพิการเข้าช้อน (ไม่มีใบหู/นิ้วและสูญเสียการมองเห็น) ซึ่งฟื้นฟูสมรรถภาพผ่านดนตรี คุณนาโอกิเล่าว่าตนมีความบกพร่องตั้งแต่กำเนิด แต่แม่ดูแล สนับสนุน สอนเขาทุกอย่าง ยกตัวอย่างตนแกะซองขนมไม่ได้เพราะความบกพร่องของนิ้วมือ ตนถึงอากับแม่ แต่แม่สอนเขาว่าทำไมไม่เลือกใช้กรรไกรแทน ทำให้เขาปรับมุมมองหลาย ๆ เรื่อง ทางเลือกหลายทาง เป็นสิ่งที่ช่วยคนพิการในการใช้ชีวิตหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะสามารถใช้ชีวิตเหมือนคนปกติ ในแบบที่ต้องการได้ แม่ยังสอนเขาเล่นดนตรีทำให้มีโอกาสได้เล่นดนตรี และตนเองก็มีกิจกรรมที่ได้ผ่อนคลายและเข้าสังคมมากขึ้น

“ปัจจุบันมีแอปพลิเคชันที่คนพิการทางการเห็นสามารถใช้ได้ ซึ่งเป็นการส่งข้อมูลด้วยเสียง เช่น แอปพลิเคชันที่ทำให้ทราบสี จำนวนจนวนรอบบัตร หรือ ไฟจราจร การอ่านข้อความจากรูปภาพ เป็นต้น (มีการทดลองใช้แอปพลิเคชันสำหรับคนตาบอด) นอกจากนี้ ประเทศญี่ปุ่นยังให้คนพิการมีส่วนร่วมในการออกแบบแอปพลิเคชัน เพื่อให้แอปพลิเคชันสามารถอำนวยความสะดวกคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

การแสดงดนตรีโดยคนพิการ

เยี่ยมชมกองสวัสดิการสังคม นครอิวานูมะ

หัวหน้าอิวานูมะ (岩沼係長) คือมาสคอตประจำเมืองอิวานูมะ เป็นตัวแทนที่แสดงออกถึงความขยันขันแข็งของประชาชนในเมือง และความต้องการที่จะพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เข้าวันที่ 5 ธันวาคม 2566 คณะผู้นำเยาวชนไทยได้เข้าเยี่ยมชมและเรียนรู้การจัดสรรสวัสดิการ ณ เทศบาลนครอิวานูมะ

เทศบาลนครอิวานูมะมีการจัดสรรสวัสดิการเพื่อคนพิการ โดยมุ่งเน้น 3 เป้าหมายหลัก คือ

- 1) สนับสนุนให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนเดิมของตนเองได้ โดยมีทีมให้คำปรึกษาที่คอยช่วยเหลือด้านต่าง ๆ
- 2) ยึดหลักความต้องการและจุดแข็งของคนพิการเป็นหลักสำคัญในการวางแผนการให้บริการ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ผ่านการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
- 3) ปกป้องสิทธิมนุษยชนและสิทธิของคนพิการ โดยมุ่งเน้นการจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ และสนับสนุนการตัดสินใจของคนพิการแต่ละราย โดยเจ้าหน้าที่จะทำหน้าที่สังเกตการณ์เท่านั้น หากคนพิการไม่สามารถตัดสินใจด้วยตัวเองได้ เจ้าหน้าที่จะให้การช่วยเหลือโดยพิจารณาให้คนพิการรายนั้นได้รับประโยชน์สูงสุด

เยี่ยมชมศูนย์ออกกำลังกายและโรงเรียนเด็กเล็ก ภายใต้การดูแลของ JOCA TOHOKU

เนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุในเมือง และผลกระทบจากโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ คนวัยหนุ่มสาวส่วนใหญ่เลือกย้ายไปทำงานต่างถิ่น แทนชุมชนเดิมของตน ทำให้เกิดช่องว่างของความสัมพันธ์ในครอบครัว JOCA จึงมีแนวคิดในการสร้างพื้นที่ที่คนทุกวัยสามารถเข้ามาร่วมกิจกรรมได้ โดยคาดหวังว่า เด็กและวัยรุ่นหนุ่มสาวได้รับการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ และสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชน กิจกรรมที่ทางศูนย์ดำเนินการอยู่นั้นช่วยส่งเสริมให้คนทุกกลุ่มวัยเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน และสามารถให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้ใช้บริการภายในศูนย์ได้

“การดำเนินงานของ JOCA Tohoku ยึดหลักการสร้างเมืองที่มีกิจกรรมตลอดชีพ และการผสมผสาน”

เป็นการสร้างพื้นที่ให้ประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยไม่เลือกปฏิบัติว่าเป็นคนพิการหรือไม่ หรือมีความแตกต่างทางสัญชาติ/วัฒนธรรม ได้ทำกิจกรรมและใช้ชีวิตอย่างเชื่อมโยงกัน

ผู้นำเยาวชนไทยได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีบำบัดของศูนย์ JOCA ซึ่งจัดขึ้นเพื่อสร้างความผ่อนคลายและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมสำหรับผู้รับบริการภายในศูนย์

เยี่ยมชม HIMAWARI HOME ศูนย์ต้นแบบการจ้างงานคนพิการ

เข้าวันที่ 6 ธันวาคม 2566 คณะผู้นำเยาวชนไทย เยี่ยมชมฮิมาวารีโฮม (Himawari Home) ซึ่งเป็นศูนย์สนับสนุนการทำงานในท้องถิ่นสำหรับคนพิการของเมืองอิวานูมะ บริหารจัดการโดย JOCA ซึ่งบริการที่เปิดดำเนินการมุ่งเน้น 2 ด้าน ได้แก่

- 1) สนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่องสำหรับคนพิการประเภท B โดยสร้างโอกาสให้คนพิการที่มีความรุนแรงเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานที่ไม่ซับซ้อน และได้รับเงินตอบแทนเป็นรายวัน
- 2) สนับสนุนคนพิการไปสู่การทำงาน โดยการสนับสนุนการฝึกอบรมภาคปฏิบัติและการฝึกอบรมสำหรับการจ้างงานทั่วไป

DID YOU KNOW?

ประเทศญี่ปุ่นมีมาตรการการสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่องสำหรับคนพิการ โดยแบ่งเป็นประเภท A และ B ดังนี้

ประเภท A

บริการสวัสดิการที่คนพิการสามารถทำสัญญาจ้างงานกับสถานประกอบการที่สนับสนุนการจ้างงานคนพิการได้

ประเภท B

สวัสดิการสนับสนุนการทำงานสำหรับคนพิการรุนแรง ไม่มีการทำสัญญาจ้างงาน มุ่งเน้นให้คนพิการมีสุขภาพที่ดี มีส่วนร่วมทางสังคมมากขึ้น

ตัวอย่างรูปแบบการทำงานในประเภท B

งานปลูกผัก เพาะเห็ด การบรรจุผลิตภัณฑ์งานฝีมือ บริการลูกค้า ประุงอาหาร โดยมุ่งเน้นให้คนพิการมีโอกาสร่วมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในสังคม มีรายได้จากการทำงานด้วยตนเอง

ごちゃませ : SOCIAL INCLUSION

“ฮิมาวารีโฮม ให้การสนับสนุนคนพิการมีงานทำอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลัก **ごちゃませ (Go-cha-ma-ze)** ซึ่งมีความหมายว่า การมีส่วนร่วมทางสังคม หรือ Social Inclusion นั่นเอง ”

คณะผู้นำเยาวชนไทยได้รับประทานมื้อกลางวันร่วมกัน ณ JOCA BUCKS ซึ่งเป็นสถานประกอบการที่ดำเนินการโดยองค์กร JOCA และเป็นร้านอาหารที่จ้างงานคนพิการในตำแหน่งต่าง ๆ อีกด้วย

เรื่องเล่าประสบการณ์ผู้รับทุน JICA 2023 ณ ประเทศญี่ปุ่น
“หลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้ทุพพลภาพ”

กิจกรรมช่วงบ่าย คณะผู้นำเยาวชนได้เดินทาง ไปเยี่ยมชมฟาร์มแกะและแปลงเกษตรปลูกผักออร์แกนิก

แต่เดิมพื้นที่ดังกล่าวเป็นหมู่บ้านและที่พักอาศัยของประชาชน ภายหลังเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ (สึนามิ) ฝั่งตะวันออก เมื่อปี 2011 ทางรัฐบาลญี่ปุ่นประกาศให้ประชาชนย้ายออกจากพื้นที่และไม่ให้มีการปลูกสร้าง อาศัยอยู่บริเวณนี้โดยเด็ดขาด และปล่อยให้พื้นที่ว่างเปล่า

ภายหลังทาง JOCA ได้ขอใช้พื้นที่ตรงนี้ เพื่อเปิดฟาร์มแกะ และทำการเกษตร จนสามารถพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมหลากหลาย เช่น ให้อาหารแกะ ชมแปลงผักออร์แกนิก กิจกรรมสำหรับเด็ก โดยพนักงานส่วนใหญ่ของฟาร์มแห่งนี้ เป็นคนพิการที่สนใจงานเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตในฟาร์ม ก็จะถูกแบ่งเป็นค่าตอบแทนให้แก่พนักงานทุกคนด้วย

เยี่ยมชมอนุสรณ์สถานเพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ แผ่นดินไหวญี่ปุ่นฝั่งตะวันออก ปี 2011 (สึนามิ)

ภายหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งนั้น ทางรัฐบาลญี่ปุ่นร่วมกับประชาชนในชุมชนได้เรียนรู้บทเรียนและพัฒนามาตรการการป้องกันภัยพิบัติในอนาคต ซึ่งรัฐบาลได้จัดทำแผนรับมือหรือแนวป้องกัน 4 ระดับ คือ

- 1) แนวกันคลื่นขนาดใหญ่ตามริมชายฝั่ง
- 2) การปลูกต้นไม้เพื่อชะลอแรงน้ำ
- 3) การสร้างเนินเขารูปปรางมิตเพื่อกันน้ำ และ
- 4) ขุดคลองกันน้ำและยกระดับถนน

ประโยชน์ของแนวป้องกันแต่ละระดับ

1. แนวกันคลื่นขนาดใหญ่ริมชายฝั่ง จะเป็นจุดแรกที่จะกระทบกับคลื่นขนาดใหญ่ที่พัดเข้ามา โดมแนวกันคลื่นนี้จะทำหน้าที่รับแรงคลื่นและการดูดกลับของแรงน้ำที่จะดูตลิ่งของต่างๆลงทะเล เพราะมีความสูงกว่า 12.5 เมตร เท่ากับตึก 5 ชั้น ยาวกว่า 400 กิโลเมตร ตลอดชายฝั่ง
2. การปลูกต้นไม้ เพื่อชะลอแรงน้ำ เป็นจุดที่ 2 ที่จะเจอกับคลื่นน้ำ โดยทำหน้าที่ชะลอแรงน้ำที่พัดเข้ามา ทำให้กระแสน้ำที่พัดเบาลง
3. เนินเขารูปปรางมิต ซึ่งเป็นจุดที่ 3 ที่จะทำหน้าที่ชะลอแรงน้ำ หากมีมวลน้ำไหลผ่านแนวกันที่ 1 และ 2 เข้ามาได้ เนินขานี้จะทำหน้าที่ป้องกันแรงกระแทกของน้ำและเป็นแนวบังค้ำน้ำให้ไหลไปในทิศทางที่กำหนด ทั้งนี้ขนาดปรางมิตยังเป็นจุดอพยพขนาดย่อมที่สามารถจุคนได้ไม่เกิน 30 คน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่พร้อมสำหรับผู้อพยพ เช่น มีแผงโซลาร์เซลล์สำหรับผลิตไฟฟ้า มีศาลาหลบแดดฝนและมีผ้าใบขนาดใหญ่อยู่ใต้หลังคา สามารถตั้งลงมากันเป็นห้องที่มืดชิดได้

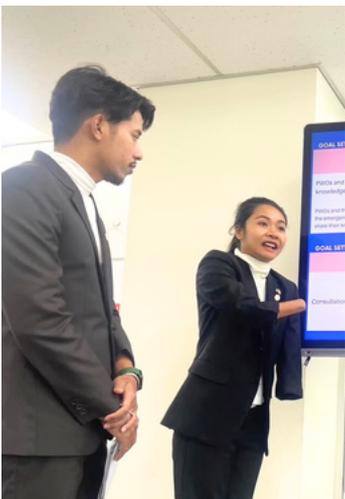
4. คลองกันน้ำและถนนยกระดับ ซึ่งเป็นจุดสุดท้ายในการรับและชะลอแรงน้ำก่อนที่จะทะลักเข้าสู่ชุมชนและพื้นที่การเกษตรของคนในชุมชน คลองกันที่ทางรัฐบาลญี่ปุ่นขุดขึ้นนั้น เป็นคลองขนาดใหญ่และมีเครื่องบ่าบัตน้ำ เพื่อให้สามารถใช้น้ำในการเกษตรได้ ข้างคลองยังมีถนนยกระดับ (ถมดินสูงกว่าคลอง 5 เมตร) เพื่อรับแรงน้ำอีกเป็นขั้นสุดท้าย

นอกจากนี้ ทางพื้นที่ยังได้ทำการติดตั้งหอคอยเตือนภัยในแต่ละจุดและมีการทดสอบระบบเตือนภัยต่าง ๆ ในเขตชุมชนที่อยู่ใกล้พื้นที่เสี่ยงโดยจะทดสอบเสียงเตือนภัยเวลา 17.00 น. เป็นประจำทุกวัน

คณะผู้นำเยาวชนไทย นำเสนอ ACTION PLAN

8 ธันวาคม 2566 เวลา 09.00 – 14.30 น. คณะผู้นำเยาวชนไทยนำเสนอ Action Plan รายบุคคล โดยบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อผู้นำเด็กและเยาวชน ณ ประเทศญี่ปุ่น หลักสูตรการสนับสนุนบุคคลทุพพลภาพ ตั้งแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน – 9 ธันวาคม 2566 โดยมีวิทยากร คณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ของประเทศญี่ปุ่น รับฟังการนำเสนอและให้คำแนะนำปรับแก้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ณ สำนักงาน JICA Tohoku นครเซนได จังหวัดมียางิ ประเทศญี่ปุ่น

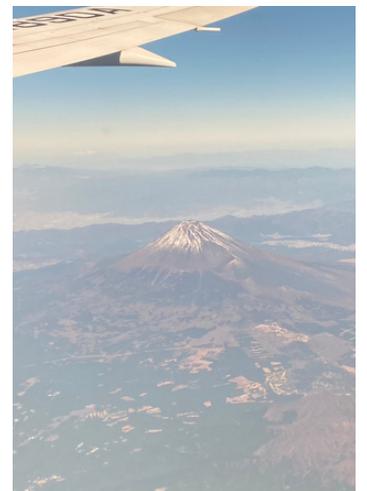
พิธีปิดโครงการฯ รับมอบวุฒิบัตร และเดินทางกลับโตเกียว

8 ธันวาคม 2566 เวลา 14.30 – 15.30 น. คณะผู้นำเยาวชนไทยร่วมพิธีปิดโครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อผู้นำเด็ก และเยาวชน ณ ประเทศญี่ปุ่น หลักสูตรการสนับสนุนบุคคลทุพพลภาพ และรับมอบวุฒิบัตรฯ โดยมี Mr. Yukiharu Kobayashi, Director General of JICA’s Tohoku Center เป็นประธานในพิธี ณ สำนักงาน JICA Tohoku นครเซนได จังหวัดมียางิ ประเทศญี่ปุ่น และเดินทางกลับมหานครโตเกียวด้วยรถไฟชินคันเซ็น ฟ่านัก ณ JICA Tokyo Center 1 คีน

เดินทางกลับประเทศไทย โดยสวัสดิภาพ

9 ธันวาคม 2566 เวลา 06.00 น. เจ้าหน้าที่ JICA พาคณะผู้นำเยาวชนไทยเดินทางไปยังท่าอากาศยานนานาชาติ เพื่อเดินทางกลับประเทศไทยด้วยสายการบิน ANA จากประเทศญี่ปุ่น เวลา 11.05 น. (เวลาประเทศญี่ปุ่น) กลับถึงประเทศไทย (ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ) เวลา 16.20 น. (เวลาประเทศไทย) ถือเป็นการสิ้นสุดภารกิจครั้งนี้อย่างเป็นทางการ ทุกอย่างจบลงด้วยความประทับใจ และจะเป็นความทรงจำที่งดงามของพวกเราตลอดไป

นางอภิญญา ชมภูมาศ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน ให้คำแนะนำกับคณะผู้นำเยาวชนไทยในการขับเคลื่อน ACTION PLAN และแนวทางการจัดทำรายงานผลการเข้าร่วมโครงการฯ

14 ธันวาคม 2566 เวลา 13.30 น. นางอภิญญา ชมภูมาศ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน ให้คำแนะนำกับคณะผู้นำเยาวชนไทยในการขับเคลื่อน Action Plan และแนวทางการจัดทำรายงานผลการเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อผู้นำเยาวชน ประจำปี 2566 หลักสูตรการสนับสนุนบุคคลทุพพลภาพ โดย JICA ร่วมกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน – 9 ธันวาคม 2566 ณ ประเทศญี่ปุ่น

เรื่องเล่าประสบการณ์ผู้รับทุน JICA 2023 ณ ประเทศญี่ปุ่น
“หลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้ทุพพลภาพ”

คณะผู้นำเยาวชนไทย

**โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อผู้นำเยาวชน ประจำปี 2566 ณ ประเทศญี่ปุ่น
 ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน - 9 ธันวาคม 2566**

**MR. PHUBASE JITJING
(POOH)**

**MS. NATJARIN CHAIWONG
(PROW)**

**MS. SUPATRA PORNMANUS
(AMM)**

**MS. ADCHARAPAN MATTAWANUGUL
(NAME)**

**MS. PORNANAN BOONLERT
(SOMYING)**

**MS. PREEDAPORN PACHARAPREECHA
(AMM)**

**MR. PRAKIT NORPET
(TIN)**

**MS. NARINTHORN RODTHONG
(OLY)**

**MS. PRIM KAEWPRADUB
(TOON)**

**MS. SORAYA LAONGAM
(BE)**

**MS. NATSUDA NUANSAMLEE
(MINMIN)**

**MS. SIRIPORN PRASERDCHAT
(JAM)**

**MR. NOPPOL UBDULSAMAD
(LEE)**

**MS. RUKSUDA KIATMANEERUT
(SEA)**

เรื่องเล่าประสบการณ์ผู้รับทุน JICA 2023 ณ ประเทศญี่ปุ่น
“หลักสูตรการช่วยสนับสนุนผู้ทุพพลภาพ”

ขอขอบคุณ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency: JICA) องค์การ JICA ประเทศไทย
องค์การ JOCA (Japan Overseas Cooperation Association) และทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดและประสานงาน
โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อผู้นำเยาวชน ประจำปี 2566 (JICA Knowledge Co-Creation Programs (Young Leaders)
of the Japan International Cooperation Agency (JICA) FY 2023) ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน – 9 ธันวาคม 2566
ณ นครเซนได เมืองมัตสึชิมะ นครอิวานูมะ จังหวัดมียาจิ นครโคริยามะ จังหวัดฟูกูชิมะ และมหานครโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

รายงานสรุปผลโครงการ
ฉบับสมบูรณ์